

APSTIPRINĀTI
Latvijas Centrālā depozitārīja padomes sēdē
2006.gada 27. oktobrī
Grozījumi apstiprināti
valdes sēdē 11.02.2009.

**Latvijas Centrālā depozitārīja noteikumi Nr. 5
“Par DVP norēķiniem par ārpusbiržas darījumiem”**

Latvijas Centrālā depozitārija (turpmāk tekstā – LCD) noteikumi nr. 5 “Par DVP norēķiniem par ārpusbiržas darījumiem” (turpmāk tekstā – noteikumi) ir izstrādāti, pamatojoties uz Finanšu instrumentu tirgus likuma (turpmāk tekstā – Likums) 94.panta otrās daļas ceturto punktu.

1. Noteikumos lietotie termini

- 1.1. Noteikumos lietotie termini un saīsinājumi, kas nav skaidroti, atbilst Likumā, LCD noteikumos Nr. 1 „Par LCD dalībniekiem” un LCD noteikumos Nr. 3 “Par finanšu instrumentu uzskaiti un finanšu instrumentu notikumu izpildi” lietotajiem terminiem un saīsinājumiem.
- 1.2. Ārpusbiržas darījums – darījums, kas noslēgts ārpus NASDAQ OMX Riga tirdzniecības sistēmas vai ārpus cita tirgus organizētāja tirdzniecības sistēmas ar LCD iegrāmatotiem finanšu instrumentiem.
(ar grozījumiem, kas apstiprināti 2009. gada 11. februārī un stājas spēkā 2009. gada 13. februārī)
- 1.3. LCD dalībnieks – LCD dalībnieks, kas ieguvis dalībnieka statusu LCD noteikumos noteiktajā kārtībā, kā arī ārvalstu centrālais depozitārijs, ar kuru LCD ir noslēdzis līgumu par finanšu instrumentu kontu atvēršanu un norēķinu veikšanu.
- 1.4. T diena – diena, kurā noslēgts ārpusbiržas darījums.
- 1.5. S diena – diena, kurā notiek finanšu instrumentu un saistītie naudas norēķini.

2. Vispārīgie noteikumi

- 2.1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā LCD organizē norēķinus par ārpusbiržas darījumiem, ja saistītos naudas norēķinus veic latos.
- 2.2. Norēķini par ārpusbiržas darījumiem tiek veikti kā DVP norēķini par katru darījumu atsevišķi (pēc bruto principa).
- 2.3. Norēķinu periods LCD veiktajiem DVP norēķiniem par katru darījumu atsevišķi par ārpusbiržas darījumiem var būt no T+0 līdz T+360. Precīzu norēķinu periodu norāda LCD dalībnieki, iesniedzot DVP norēķinu uzdevumu LCD.
- 2.4. Lai varētu veikt finanšu instrumentu un naudas norēķinus par ārpusbiržas darījumiem, ir jābūt noslēgtam līgumam starp LCD dalībnieku, LCD un Latvijas Banku (turpmāk tekstā – LB) naudas norēķinu nodrošināšanai. Ja LCD dalībniekam, ar kura starpniecību ārpusbiržas darījums tiek veikts vai kas nodrošina finanšu instrumentu norēķinus, nav naudas konta LB, naudas norēķini notiek ar tā LCD dalībnieka starpniecību, kuram ir naudas konts LB un kurš ir noslēdzis līgumu ar LCD un LB par naudas norēķinu nodrošināšanu.
- 2.5. Datu apmaiņa starp LCD un LCD dalībniekiem notiek elektroniskā formā saskaņā ar LCD noteikumos nr.11 “Par datu apmaiņu” noteikto kārtību.

3. DVP norēķinu uzdevumu iesniegšanas kārtība

- 3.1. DVP norēķinu iniciators var būt finanšu instrumentu pircējs vai pārdevējs, iesniedzot DVP norēķinu uzdevumu LCD dalībniekam:

- 3.1.1. pie kura tam atvērts finanšu instrumentu konts;
 - 3.1.2. ar kura starpniecību darījums noslēgts.
- 3.2. Pieņemot DVP norēķinu uzdevumu izpildei, LCD dalībniekam ir pienākums:
- 3.2.1. pārliecināties par DVP norēķinu uzdevuma iesniedzēja identitāti;
 - 3.2.2. pārliecināties, vai pārdevējs nodrošinās pietiekamu skaitu finanšu instrumentu DVP norēķinu pārdošanas uzdevuma izpildei;
 - 3.2.3. pārliecināties, vai pircējs nodrošinās pietiekamu naudas daudzumu DVP norēķinu pirkšanas uzdevuma izpildei;
 - 3.2.4. piešķirt DVP norēķinu uzdevumam unikālu numuru, kuru tālāk izmanto tā identificēšanai LCD norēķinu sistēmā;
 - 3.2.5. sniegt DVP norēķinu uzdevuma iesniedzējam apliecinājumu par DVP norēķinu uzdevuma pieņemšanu izpildei.
- 3.3. Pēc DVP norēķinu uzdevuma pieņemšanas izpildei LCD dalībnieks nekavējoties, ja DVP norēķinu uzdevumā nav norādīts citādāk, sagatavo un nosūta LCD norēķinu uzdevumu saskaņā ar LCD noteikumos nr.11 "Par datu apmaiņu" noteikto kārtību.
- 3.4. DVP norēķinu uzdevums jānosūta izpildei LCD arī tad, ja finanšu instrumentu pircējs un pārdevējs ir atvēruši finanšu instrumentu kontus pie viena un tā paša LCD dalībnieka. Šajā gadījumā par saistīto naudas norēķinu izpildi atbildīgs LCD dalībnieks, pie kura finanšu instrumentu pircējs un pārdevējs ir atvēruši finanšu instrumentu kontus, ja nav norādīts cits LCD dalībnieks kā naudas norēķinu veicējs.
- 3.5. Ja LCD kā pirmo saņem norēķinu pirkšanas uzdevumu, tas nekavējoties LCD dalībniekam, kurš norādīts kā norēķinu pārdošanas puse, nosūta norēķinu pārdošanas uzdevuma pieprasījumu.
- 3.6. Ja LCD kā pirmo saņem norēķinu pārdošanas uzdevumu, tas nekavējoties LCD dalībniekam, kurš norādīts kā norēķinu pirkšanas puse, nosūta norēķinu pirkšanas uzdevuma pieprasījumu.
- 3.7. Ja norēķinu uzdevumu LCD iesniedz LCD dalībnieks, kuram nav atvērts naudas konts Latvijas Bankā, vai ārvalstu centrālais depozitārijs, norēķinu uzdevumā obligāti ir jānorāda LCD dalībnieks, kas nodrošinās naudas norēķinus.
- 3.8. Ja norēķinu uzdevumu iesniedz LCD dalībnieks, kas nodrošinās finanšu instrumentu norēķinus, norēķinu uzdevumā kā naudas norēķinu veicēju tas var norādīt citu LCD dalībnieku vai norādīt klienta kontu, kas ir izmantojams attiecīgā norēķinu uzdevuma izpildei. Ja LCD dalībnieks (finanšu instrumentu norēķinu veicējs) nav norādījis naudas norēķinu veicēju, LCD pēc noklusējuma kā naudas norēķina veicēju norāda LCD dalībnieku, kas iesniedzis norēķinu uzdevumu.
- 3.9. LCD neregistrē norēķinu uzdevumu un nosūta atbilstošu paziņojumu norēķinu uzdevumu iesniedzējam, šādos gadījumos:
- 3.9.1. ja iesniegtajā norēķinu uzdevumā norādītā informācija ir kļūdaina vai nepilnīga;
 - 3.9.2. ja par vienu darījumu iesniegtajā pirkšanas un pārdošanas norēķinu uzdevumā norādītā informācija nesakrīt.

4. Norēķinu uzdevumu izpildes kārtība

- 4.1. Norēķini par ārpusbiržas darījumiem tiek veikti katru darba dienu laikā no plkst. 9:00 līdz 17:00, ievērojot tālāk minētos noteikumus.
- 4.2. Norēķini tiek izpildīti norēķinu uzdevumu iesniegšanas LCD secībā. LCD atbilstoši norēķinu uzdevumu izpildes gaitai, regulāri informē norēķinos iesaistītos LCD dalībniekus par norēķinu statusu, nosūtot atbilstošu paziņojumu.
- 4.3. Pēc norēķinu uzdevumu (pirkšanas un pārdošanas) saņemšanas LCD nekavējoties pārbauda un izvērtē, vai ārpusbiržas darījumam, par kuru ir iesniegts norēķinu uzdevums, ir nepieciešams apstiprinājums (piekrišana veikt norēķinus).
- 4.4. LCD pieprasa apstiprinājumu no LCD dalībnieka, kas norēķinu uzdevumā ir norādīts kā norēķinu veicējs, šādos gadījumos:
 - 4.4.1. ja norēķinu uzdevumu ir iesniedzis LCD dalībnieks, ar kura starpniecību ārpusbiržas darījums ir noslēgts, bet kā norēķinu veicējs ir norādīts cits LCD dalībnieks;
 - 4.4.2. ja iesniedzot norēķinu uzdevumu LCD ir norādīts, ka ir nepieciešams saņemt apstiprinājumu no LCD dalībnieka norēķinu veicēja.
- 4.5. Saņemot norēķinu pirkšanas un pārdošanas uzdevumus, kā arī nepieciešamības gadījumā, apstiprinājumus no LCD dalībnieka, pie kura pircējam un/vai pārdevējam ir atvērts finanšu instrumentu konts, LCD tos sasaista un pārbauda, vai tajos sakrīt:
 - 4.5.1. norēķinos iesaistītās puses;
 - 4.5.2. norēķinos iesaistīto finanšu instrumentu ISIN kods;
 - 4.5.3. norēķinos iesaistīto finanšu instrumentu skaits;
 - 4.5.4. norēķinu vērtība naudas izteiksmē un norēķinu valūta;
 - 4.5.5. norēķinu datums;
 - 4.5.6. darījuma datums.
- 4.6. LCD uzsāk norēķinu uzdevuma izpildi nekavējoties, ja saņemta un sakrīt šo Noteikumu 4.5. punktā norādītā informācija un pienācis norēķinu izpildes datums.
- 4.7. Līdz S dienas plkst. 14:30 LCD dalībnieks, kas norēķinu uzdevumā ir norādīts kā finanšu instrumentu norēķinu veicējs, iesniedz LCD atbildes ziņojumu (piekrišanu vai atteikumu veikt finanšu instrumentu norēķinus).
- 4.8. Līdz S dienas plkst. 15:30 LCD dalībnieks, kas norēķinu uzdevumā ir norādīts kā naudas norēķinu veicējs, iesniedz LCD atbildes ziņojumu (piekrišanu vai atteikumu veikt naudas norēķinus).
- 4.9. Līdz S dienas plkst. 15:30 LCD dalībnieks, kas norēķinu uzdevuma izpildes rezultāta saņems naudu, nosūta LCD ziņojumu (apstiprinājumu vai noraidījumu naudas saņemšanai).
- 4.10. LCD pēc apstiprinājumu saņemšanas nekavējoties nosūta LCD dalībniekam, ar kura starpniecību ārpusbiržas darījums ir noslēgts, un LCD dalībniekam, kas nodrošina norēķinus par ārpusbiržas darījumu, paziņojumu par norēķinu veikšanai nepieciešamo apstiprinājumu saņemšanu.

4.11. LCD neuzsāk norēķinu izpildi un nosūta atbilstošu paziņojumu LCD dalībniekam šādos gadījumos:

4.11.1. līdz S dienas plkst. 14:30 nav saņemti visi nepieciešamie ziņojumi un apstiprinājumi finanšu instrumentu norēķiniem;

4.11.2. līdz S dienas plkst. 15:30 nav saņemti visi nepieciešamie ziņojumi un apstiprinājumi naudas norēķiniem;

4.11.3. iesniegtajos ziņojumos norēķinu veikšanai norādītā informācija ir kļūdaina vai nepilnīga;

4.11.4. ziņojumos (apstiprinājumos), kas ir sniegti par vienu un to pašu darījumu, norādītā informācija nesakrīt.

4.12. LCD, pēc visu nepieciešamo ziņojumu un apstiprinājumu saņemšanas (ja norēķinu veikšanai ir nepieciešams saņemt apstiprinājumu), nekavējoties bloķē norēķiniem nepieciešamo finanšu instrumentu skaitu LCD dalībnieka, pie kura pārdevējam atvērts finanšu instrumentu konts, korespondējošā kontā LCD.

4.13. Pēc finanšu instrumentu nobloķēšanas, LCD nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz S dienas plkst. 16.15, dod rīkojumu Latvijas Bankai naudas pārskaitīšanai no LCD dalībnieka, pie kura pircējam atvērts finanšu instrumentu konts (ja norēķinu uzdevumā nav norādīts cits LCD dalībnieks) uz LCD dalībnieka kontu, pie kura finanšu instrumentu pārdevējam ir atvērts finanšu instrumentu konts (ja norēķinu uzdevumā nav norādīts cits LCD dalībnieks). Saņemot apstiprinājumu no Latvijas Bankas par naudas pārskaitīšanu, LCD veic bloķēto finanšu instrumentu pārskaitīšanu.

4.14. Ja viens un tas pats LCD dalībnieks ir norādīts kā naudas norēķinu veicējs abām ārpusbiržas darījumā iesaistītajām pusēm (pircējam un pārdevējam), LCD pārskaita finanšu instrumentus uz finanšu instrumenta pircēja norādīto LCD dalībnieka korespondējošo kontu LCD nekavējoties pēc visu nepieciešamo ziņojumu un apstiprinājumu saņemšanas. Šajā gadījumā par saistīto naudas norēķinu izpildi atbildīgs LCD dalībnieks, kas ir norādīts kā naudas norēķinu veicējs abām darījuma pusēm.

4.15. Pēc finanšu instrumentu ieskaitīšanas LCD dalībnieka, pie kura pircējam atvērts finanšu instrumentu konts, korespondējošā kontā LCD, visiem norēķinu procesā iesaistītajiem LCD dalībniekiem LCD nekavējoties nosūta paziņojumu par DVP norēķinu izpildi.

4.16. Ja LCD vēl nav uzsācis DVP norēķinu uzdevuma izpildi, to var atcelt pēc pircēja vai pārdevēja iniciatīvas, attiecīgajam LCD dalībniekam nosūtot LCD DVP norēķinu uzdevuma atcelšanas paziņojumu.

4.17. Nav pieļaujama LCD iesniegto DVP norēķinu uzdevumu daļēja izpilde. Ja LCD konstatē, ka DVP norēķinu uzdevuma izpildei trūkst finanšu instrumenti, nauda vai nav saņemta visa norēķinu izpildei nepieciešamā informācija:

4.17.1. LCD atliek norēķinu izpildi līdz brīdim, kad trūkstiešie finanšu instrumenti, nauda vai nepieciešamā informācija tiek nodrošināta, ja vēl nav pienācis Noteikumu 4.13. punktā norādītais termiņš;

4.17.2. LCD atceļ norēķinu uzdevumu, nosūtot LCD dalībniekiem atbilstošu paziņojumu, ja pienācis Noteikumu 4.13. punktā norādītais termiņš.

5. Noslēguma noteikumi

- 5.1. Noteikumi stājas spēkā 2006. gada 1. novembrī.
- 5.2. Ar šo noteikumu spēkā stāšanos spēku zaudē 2004. gada 23. janvārī AS „Latvijas Centrālā depozitārija” padomē apstiprinātie noteikumi nr. 5 „Par finanšu instrumentu DVP norēķiniem”.